

VESISTÖN RUOPPAUS JA MUU VESISTÖRAKENTAMINEN PERNAJASSA

Luonto- ja maisema-arvot ohjaavat vesirakentamista Pernajassa

Pernajanlahti ja Pernajan saaristo kuuluvat liki kokonaisuudessaan Natura 2000-verkoston. Lisäksi alueella on useita luonnonsuojelualueita ja Pernajanlahti kuuluu mm. kansainvälisesti arvokkaisiin lintuvesiin. Pernajanlahti on lisäksi luokiteltu valtakunnallisesti arvokkaaksi maisema-alueeksi.

Pernajanlahden ja Pernajan saariston luonto- ja maisema-arvoista johtuen on vesirakentamiseen alueella kiinnitettävä erityistä huomiota. Myös ranta-asetuskaavojen kaavamääräykset saattavat rajoittaa vesirakentamista. Suunniteltaessa esimerkiksi ruoppausta, rannan täyttöä, vesikasvien poistoa tai muuta vesistöön rakentamista, on hyvissä ajoin selvitettävä mahdolliset vesirakentamiseen liittyvät rajoitukset alueella. Parhaiten tämä hoituu ottamalla yhteyttä kunnan ympäristöpäällikköön.

Vesirakentamishankkeita tulisi myös aina pyrkiä suunnittelemaan ja toteuttamaan yhdessä naapureiden kanssa. Yhteisestä väylästä on vähemmän haittaa maisema- ja luontoarvoille, ja se saattaa tulla myös edullisemmaksi.

Lisää tietoa Pernajanlahden ja Pernajan saariston Natura-alueesta löytyy Uudenmaan ympäristökeskuksen kotisivuilta: www.ymparisto.fi/uus

Ruoppamiseen ja muuhun vesirakentamiseen liittyvä ilmoitus- ja lupamenettely

Vesirakentamiseen liittyvästä ilmoitus- ja lupamenettelystä säädetään vesilaissa. Natura-alueilla on lisäksi huomioitava luonnonsuojelulain velvoitteet. Tietyt toimenpiteet saattavat vaatia myös maankäyttö- ja rakennuslain mukaisen toimenpideluvan tai maisematyöluvan.

Varsinkin Natura-alueilla ilmoituksen tekemisen kynnyks on matala ja **ilmoitus tulee tehdä kaikista koneellisesti suoritettavista uusista ruoppauksista ja vanhojen ruoppausten kunnossapidoista.**

- **Ilmoitus kunnan rakennus- ja ympäristölautakunnalle** riittää, kun kyseessä on voimassa olevien kaavamääräysten mukainen pienimuotoinen ruoppaus- tai niittotyö jossa parannetaan rakennetun rannan veneväylää tai uimapaikkaa. Työ tulee suorittaa myöhäissyksyllä tai talvella ja ruoppausmassat tai niitetty vesikasvillisuus on läjitettävä kuivalle maalle.
- **Ilmoitus Uudenmaan ympäristökeskukselle** vaaditaan kun kyseessä on vähäistä suurempi ruoppaus, tai jos työ on tarkoitus suorittaa luonnonsuojelualueella tai muulla rauhoitettavaksi tarkoitettulla alueella ja suojelumääräykset sen mahdollistavat. Mikäli vähäistä suurempi hanke on tarkoitus toteuttaa Natura 2000-ohjelmaan kuuluvalla alueella, ilmoitukseen tulee liittää arvio hankkeen toteuttamisen vaikutuksista erityisesti Naturaan sisältyvän vesialueen luonnonarvoihin.
- **Länsi-Suomen ympäristölupaviraston lupa** voidaan tarvita esimerkiksi jos haittaa aiheuttavista töistä ei ole etukäteen pystytty sopimaan naapurien kanssa tai työt aiheuttavat haittaa yleiselle edulle, esim. vaikuttavat alueen kauneusarvoihin, vahingoittavat vesiluontoa tai vaikeuttavat yleiseen käyttöön tarkoitettun vesiväylän käyttöä. Myös vesialueelle läjittämiseen sekä keväällä tai kesällä suoritettavaan ruoppaukseen tarvitaan aina ympäristölupaviraston lupa.

- **Toimenpidelupa** vaaditaan suurehkojen **laitureiden tai aallonmurtajien** rakentamiseen. Laiturin, aallonmurtajan tai pienvenesataman rakentaminen saattaa vaatia myös Länsi-Suomen ympäristölupaviraston luvan. **Ruoppausmassojen läjittämiseen tai rannan pengertämiseen** saatetaan tarvita **maisematyölupa**.

Ilmoituslomakkeita saa kunnan ympäristöpäälliköltä tai osoitteesta www.pernaja.fi.
Toimenpide- ja maisematyölupalomakkeita saa kunnan rakennustarkastajalta.

Huolellinen suunnittelu ja yhteistyö kannattaa

Vesirakentamistyön suunnittelu kannattaa aloittaa miettimällä, onko rannan ruoppaaminen todella tarpeen vai riittäisikö kulkuväylän tai uimapaikan ylläpitoon pelkkä vesikasvillisuuden niittäminen. Myös vähäiset ruoppaukset vaikuttavat haitallisesti vesiluontoon; ruoppaus aiheuttaa veden samenumista, vaurioittaa pohjaeliöstöä, sekä muuttaa vesistön luonnontilaa aiheuttaen haittaa myös kaloille. Lisäksi ruoppaaminen saattaa pohjaan kerääntyneet ravinteet liikkeelle ja edesauttaa näin rehevöitymistä, rannan uudelleenliettymistä ja umpeenkasvua.

Yhdessä naapurin kanssa suunniteltu ja suoritettu ruoppaus voi tulla edullisemmaksi ja aiheuttaa vähemmän haittaa vesiluonnolle, kuin jokaisen erikseen tekemä pienempi ruoppaus. Kerralla kunnolla suunniteltu ja toteutettu työ on myös pitkäikäisempi.

Ruoppaus- tai muu vesirakentamistyö kannattaa suunnitella ajoissa ja huolellisesti ja jo suunnitteluvaiheessa ottaa yhteys kunnan ympäristöpäällikköön. Tällöin selviää, onko alueella mahdollisia **rajoituksia kuten kaavamääräyksiä, suojelualueita, arvokkaita luontokohteita tai kalastusalueiden tai osakaskuntien (kalastuskuntien) paikallisia rajoituksia, jotka saattavat edellyttää muutoksia suunnitelmaan tai luvan hakemista Länsi-Suomen ympäristölupavirastolta.**

Vesirakentamistyötä suunnittelevan muistilista:

- **Koneellisesti suoritettavasta ruoppaustyöstä, vanhan ruoppauksen kunnostuksesta, ruovikon tai muun vesikasvillisuuden laajamittaisesta niitosta tai rannan täyttämisestä on aina tehtävä kirjallinen ilmoitus kunnan rakennus- ja ympäristölautakunnalle vähintään 30 päivää ennen suunniteltua työtä.** Ilmoitus on tehtävä hyvissä ajoin, mieluiten niin, että alueella on mahdollisuus tehdä tarkastus sulana vuodenaikana.
- **Ruoppaustyöstä on sovittava etukäteen vesialueen omistajan ja naapureiden kanssa.**
- **Suunnittelu ja ilmoitus on hyvä tehdä yhdessä naapureiden kanssa.** Yhdestä yhteisestä väylästä on vähemmän haittaa kuin useasta erillisestä, ja se tulee myös edullisemmaksi
- **Ruoppaus- ja täyttötöiden teettäjä on aina vastuussa mahdollisista haitoista ja vahingoista.** Ruoppaustyön teettäjän on siksi varmistettava, että urakoitsija on tietoinen työhön liittyvistä ehdoista.
- **Ruoppaustyö on ajoitettava syksyyn tai talveen** (loka-maaliskuu) jolloin työstä aiheutuvat haitat ovat vähäisimmät. Natura-alueen ulkopuolella ruoppauksia voi

tietyissä tilanteissa suorittaa vielä huhtikuussa. Keväällä ja kesällä suoritettaviin ruoppauksiin tarvitaan Länsi-Suomen ympäristölupaviraston lupa.

- **Rantaviiva on pyrittävä säilyttämään mahdollisimman luonnontilaisena.** Varsinkin Pernajanlahden valtakunnallisesti arvokkaalla maisema-alueella on rantaviiva pyrittävä säilyttämään. Veneväylät ja rantojen kiveys rikkovat aina maisemaa ja erityisesti aallonmurtajien rakentamista tulisi välttää. Rantaruovikkoon sijoitetut ruoppausmassat muuttavat rantaviivan maisemaa koska läjitysalueelle tavallisesti nousee tiheä koivikko ruovikon sijaan.
- **Ruoppausmassat on levitettävä kuivalle maalle,** joko omalle tontille tai maanomistajan luvalla muulle maa-alueelle. **Massoille on varattava riittävän suuri alue ja ne on aina sijoitettava niin, että ne eivät korkeankaan veden aikana joudu veden alle ja huuhtoudu tai syövy takaisin veteen.** Takaisin veteen huuhtoutuvista massoista vapautuu ravinteita jotka nopeuttavat rannan uudelleen liettymistä ja umpeenkasvua. Läjitetty ruoppausmassat tulee myös tasoittaa ja happamat massat voidaan kalkita.
- **Jos suunnitteilla on imuruoppaus, on massoille varattava riittävän suuri läjitysallas ja läjitysaltaan reunat vahvistettava.**
- **Vesialueelle läjittämiseen on aina haettava Länsi-Suomen ympäristölupaviraston lupa.**
- **Vesikasvillisuutta saa niittää aikaisintaan heinäkuun puolenvälin jälkeen.**
- **Niitetty vesikasvillisuus** on kerättävä talteen ja läjitettävä kuivalle maalle. Rantaruovikkoon läjitetystä niittojätteestä vapautuu ravinteita veteen.

Ruoppaamista ja muuta vesirakentamista koskevat keskeiset säädökset:

Vesilaki: 1 luku 12-15, 15a, 17a, 19, 28, 30 §§
2 luku 2,3,6 §§
4 luku 6 §
20 ja 21 luku
Vesiasetus: 85 a §

Maankäyttö- ja rakennuslaki: 126 ja 128 §§
Maankäyttö- ja rakennusasetus: 62 §

Natura-alueilla myös Luonnonsuojelulaki: 65 ja 66 §§

Säädökset löytyvät mm. osoitteesta www.finlex.fi